LIVI/7624/00.03.02/2018

15.10.2018

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Liikenneviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle raideliikennelaiksi ja laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta, HE 105/2018 vp

Liikennevirasto kiittää lausuntopyynnöstä. Esityksellä ehdotetaan säädettäväksi rautatielain ja kaupunkiraideliikennelain korvaava raideliikennelaki sekä lisättäväksi liikenteen palveluista annettuun lakiin kansalliset säännöt, joita tarvitaan palvelusopimusasetuksen muutosasetuksen soveltamista varten.

Liikennevirasto pitää kannatettavina esityksen tavoitteita parantaa rautatiemarkkinoiden toimivuutta sekä sääntelyn selkeyttämistä ja hallinnollisen taakan keventämistä. Liikennevirasto on lausunut esityksestä valmisteluvaiheessa ja on tyytyväinen lausuntovaiheen jälkeen tehtyihin muutoksiin.

Heinäkuussa annettiin laki Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden yhtiöittämisestä vuoden 2019 alusta lukien (laki 574/2018). Yhtiöittämiseen valmistauduttaessa Liikennevirastossa on kiinnitetty huomiota operatiivisen liikenteenohjauksen toiminnan reaaliaikaiseen sujuvuuteen ja havaittu välttämätön tarve täsmentää hallituksen esitystä uudesta raideliikennelaista.

Rautatieliikenteen ohjaukseen toimintona sisältyy jatkuva liikenneturvallisuuteen liittyvä viestintä viestintäverkoissa liikenteenohjaajan, veturinkuljettajien, vaihtotyöjohtajien ja ratatöistä vastaavien henkilöiden välillä sekä turvalaitteiden rekisteröimät tiedot. Viestintä ja tiedot tallentuvat erilliselle palvelimelle.

Nyt tehdyn hallituksen esityksen mukaan liikenteenohjauspalveluja tarjoava yhtiö voisi saada edellä sanotut tallenteet käyttöönsä pyynnöstä vain jo tapahtuneiden vaaratilanteiden ja onnettomuuksien tutkintaa varten vastaavien tapahtumien estämiseksi sekä rautatieliikenteen turvallisuuteen liittyvän puheviestinnän kehittämiseksi (HE 105/2018, 168 § 3 mom).

Liikennevirasto
PL 33, 00521 Helsinki
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki
Puhelin 0295 34 3000
Faksi 0295 34 3700
etunimi.sukunimi@liikennevirasto.fi
kirjaamo@liikennevirasto.fi
www.liikennevirasto.fi

Liikennevirasto pitää rautatieliikenneturvallisuuden kannalta ensisijaisen tärkeänä, että liikenteenohjauspalveluja tarjoava yhtiö voi turvallisuuden varmistamiseksi ja ohjaustoiminnan ja sen menetelmien edelleen kehittämiseksi suoraan käyttää tallenteita ja niitä koskevia tunnistetietoja.

Edellä sanotuin perustein Liikennevirasto ehdottaa, että esitystä raideliikennelaista (168 §, HE 105/2018) muutettaisiin siten, että liikenteenohjauspalveluita tarjoavan yhtiön tai yhteisön oikeutta käyttää rautatieliikenteen tallenteita ja niitä koskevia tunnistamistietoja laajennettaisiin jo tapahtuneiden rautatieonnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnasta ja rautatieliikenteen turvallisuuteen liittyvän puheviestinnän kehittämisestä normaalitilanteen rautatieliikenteen turvallisuuteen liittyvään valvontaan ja kehittämiseen lain jatkovalmistelussa täsmennettävällä tavalla.

Liikennevirasto toteaa vielä, että näitä viestintäpalveluja ei voimassa olevan rautatielain (84 §) eikä nyt tehdyn esityksen (168 § 1 mom) mukaan saa käyttää muihin tarkoituksiin kuin liikenneturvallisuuteen liittyvään viestintään. Viestinnän tallentuminen on kaikkien osapuolten tiedossa eikä tallenteiden tunnistamistietoihin juuri liity henkilötietoja. Liikennevirasto vastaa jatkossakin tallenteiden ja tietojen turvaamisesta oikeudettomalta puuttumiselta.

Edelleen Liikennevirasto toteaa, että viraston ehdotuksen mukaisesti muutettuna raideliikenteen ohjauksesta vastaavalla yhtiöllä olisi vastaavat oikeudet kuin lennonvarmistuspalveluista vastaavalla yhteisöllä ilmailulain (2014/864) 116 § mukaan.

Johtaja Laura Kuistio